

En català llegim i parlem

Iniciació a la lectura i la conversa en català

Expressió oral, comprensió lectora i vocabulari

Centre de Normalització Lingüística de Badalona i Sant Adrià

Aquest document s'ha adaptat a la nova ortografia de l'IEC (desembre 2017)

L'amic trobat, de Fred Uhlman

EXPRESSIÓ ORAL

1. Explica breument l'argument de la novel·la. Qui són els protagonistes? On i quan passa la història?
2. El protagonista, Hans, recorda exactament la data en què va parlar per primer cop amb Konradin (el 15 de març) i a partir d'aleshores esdevenen amics inseparables. Tu has tingut o tens algun amic així? El/La recordes? Parla'n. Creus que aquesta mena d'amics són propis de la infantesa o l'adolescència o també es poden tenir entre adults?
3. Hans diu en el capítol 3 que desitjava tenir un amic "pel qual estigués disposat a morir". Què penses d'aquest ideal romàntic de l'amistat? Creus que Hans i Konradin són aquesta mena d'amics? Tu estaries disposat a morir per un amic o amiga?
4. En el capítol 16 es comença a esbossar el tema del nazisme, però al principi els nois de l'escola Karl Alexander Gymnasium se'n mantenen al marge. Concretament la novel·la diu:
"Però participar a la lluita política, això era una altra història. ¿Com podien pretendre que comprenguéssim què estava passant quan els nostres professors d'història s'havien limitat a explicar-nos el que havia passat abans de 1870?"
Creus que si els alumnes del Karl Alexander Gymnasium haguessin sabut més de la història recent d'Alemanya, no haurien estat tan manipulats pel nou professor d'història?
Què penses sobre com s'explica la història a les escoles: actualment o quan tu vas estudiar-la? Creus que és important conèixer la història (guerres, genocidis, etc.) o és millor oblidar?
5. T'ha agradat el llibre? Què en penses? Fes-ne una valoració.

COMPRESIÓ LECTORA

Capítol 1

1. Quants anys té el protagonista en el moment que explica els fets?
2. Quina nacionalitat té el noi que narra la novel·la?
3. Qui és Konradin?
4. Quins records té de la seva escola després de tants anys?
5. Com es diu el professor?
6. Per què troben tan diferent el nou alumne?
7. Explica com vesteix.
8. Tens algun record de la teva escola? Explica'n alguna anècdota.

Capítol 2

1. Quines diferències hi ha entre les famílies dels alumnes de la classe d'en Hans; a més de comerciants, què són?

2. Qui són els “caviar” de la classe?
3. Què vol dir els “von” de la classe?
4. En què es diferencia la família d'en Konradin de les altres famílies importants de la classe?
5. Perquè en Hans admira tant en Konradin?
6. Com se sent en Hans al davant d'en Konradin? Quin concepte té d'ell mateix?

Capítol 3

1. Per què en Hans decideix que en Konradin ha de ser amic seu?
2. Quin ideal té de l'amistat, en Hans?
3. Per què no havia tingut amics entre els companys de la classe?
4. Què li semblen els seus companys?
5. Recordes alguna amic o amiga de l'adolescència a qui admiressis molt? Com era?

Capítol 4

1. De quina manera en Hans atrau l'atenció d'en Konradin per fer-se'n amic?
2. Com li diuen, els alumnes, al professor de gimnàstica de l'escola?

3. Com s'ho fa en Hans per estimular la curiositat d'en Konradin i parlar per primera vegada amb ell?
4. *Non scholar sed vita discimus.*
5. Comentari del paràgraf “però ara vaig tornar a la vida... aconseguen una recompensa a la seva tasca”.
6. Lectura del paràgraf: “uns dies després... A més tenia algunes monedes que jo no tenia”.

Capítol 5

1. Com se sent després d'haver parlat amb en Konradin?
2. En Hans se sent diferent. Se n'adonen, els seus pares?

Capítol 6

1. Què feien els dos amics els dissabtes?
2. Com és la primavera a la regió de Suàbia?
3. Quina és l'estació de l'any que més t'agrada? Explica per què.

Capítol 7-8

1. Quins canvis s'anaven experimentant a Stuttgart?
2. Quin fet es produeix amb els veïns d'en Hans que els fa parlar de l'existència de Déu?
3. Quins altres temes de converses tenen durant el recorregut cap a casa?
4. Com són les noies que coneixen els dos protagonistes?
5. Lectura del paràgraf: "Tot i això, per bé que el meu pare... els fills predilectes de Déu".

Capítol 9

1. Com era la casa on vivia en Hans?
2. La família d'en Hans era alemanya, suàbia i jueva, en quin ordre se sentien identificats?
  - 1.
  - 2.
  - 3.
3. Quines idees té el pare de Hans sobre Alemanya i els jueus?
4. Explica breument com és la mare d'en Hans.
5. Lectura del paràgraf: "Evidentment, no podíem ni preteníem negar... *Full unsere Heimat?*" Per què discuteixen el sionista i el pare del protagonista?

Capítol 12

1. Com reacciona la mare d'en Hans en conèixer en Konradin?
2. I el pare, com reacciona?
3. Com se sent en Hans després de la intervenció del seu pare?
4. Com es comporta en Konradin davant l'actitud del seu amic?
5. Lectura del paràgraf: "Quan Konradin va entrar a casa seva... L'hi havia de presentar". Per què el protagonista diu de si mateix que és un esnob?

Capítol 13

1. Per fi en Hans va a casa d'en Konradin. Què tem, que està tan nerviós i té tanta por?
2. En Hans, per la porta entreoberta d'una habitació, veu una fotografia que li xoca bastant. De qui és?
3. Lectura del fragment: "Konradin va fer un moviment afirmatiu... a l'habitació d'un Hohenfels". Quin episodi de la novel·la es descriu en aquest fragment?

Capítol 14

1. Quantes vegades en Hans visita la casa d'en Konradin?
2. En quantes visites hi troba els seus pares? Quina conclusió en treu?

Capítol 15

1. La mare d'en Hans li regala una entrada per a l'òpera. Qui troba allà?
2. Què passa quan es troben els dos amics?
3. En Hans demana explicacions al seu amic sobre la seva actitud a l'òpera. Què respon en Konradin?
4. Quines repercussions té aquest incident en la seva amistat?

Capítol 16

1. Al tornar de les vacances en Hans nota que la ciutat ha canviat. Quins són els canvis més remarcables?
2. L'ambient de l'escola també s'ha impregnat de verí i es produeix una baralla entre alguns alumnes i en Hans. Quina posició adopta el nou professor?
3. Com respon en Konradin davant de la situació de buit que li fa l'escola?

Capítol 17

1. Què decideix fer el pare d'en Hans amb ell?
2. Dos dies abans de marxar, en Hans rep dues cartes. De qui eren? Quina li va fer més mal? I per què?
3. Què penseu de les frases de comiat que dediquen els companys d'escola a en Hans?

Capítol 18

1. Quants anys ha viscut el protagonista als Estats Units?
2. A què s'ha dedicat professionalment? Què li hauria agradat fer?
3. Per què diu que les seves ferides no han cicatritzat?
4. Com van morir els seus pares?

Capítol 19

1. En Hans rep una carta que li fa reviure tots aquells fets: què diu la carta?
2. Per què li costa tant llegir-la?
3. Quina informació hi ha que fa que en Konradin passi a ser l'amic retrobat?

Dona la teva opinió sobre aquesta novel·la. T'ha agradat?

VOCABULARI

bassal pàg. 7

Capa d'aigua escampada per terra deguda a la pluja, a una vessada, etc. *Les finestres havien estat obertes durant la tempesta i tota l'habitació era un bassal.*

pinçanàs pàg. 8

Ulleres que se subjecten al nas per mitjà d'una molla que el pinça.

desdenyós -osa pàg. 9

Que té, que mostra, que expressa, desdeny. *És un home tot desdenyós. Paraules desdenyoses.*

primmirat pàg. 9

Que es fixa en tots els detalls, que intenta treballar molt bé.

comport pàg. 10

Manera d'estar-se en presència d'altres.

befa pàg. 11

Burla injuriosa. *Ésser objecte de befa. Fer befa d'algú.*

viratge pàg. 12

Gir que es fa fer a un cotxe.

cisell pàg. 13

Un cisell és una eina per a treballar pedra, metall o fusta a cops de martell. És una barra de metall llarga i plana que acaba en una vora tallant. Els escultors fan servir sovint el cisell.

ghetto pàg. 13

Zona d'una ciutat on es tancaven els jueus per ordre del govern.

epítet pàg. 13

Adjectiu que s'adjunta a un nom per emfasitzar-ne una qualitat inherent, i no per determinar-lo o qualificar-lo.

Qualificació elogiosa o injuriosa donada a algú.

avesat pàg. 14

Acostumat.

avenir-se pàg. 17 (*m'hi avenia força*)

Tenir afinitats amb una altra persona. Entendre's amb una altra persona.

romandre pàg. 18

No anar-se'n d'un lloc, no sortir d'un estat. Quedar-se.

emular pàg. 21 (*emulés*).

Imitar una altra persona intentant igualar-la o superar.

enlairar pàg. 23

Alçar.

dempeus pàg. 23

Descansant solament sobre els dos peus. *Quan va passar la comitiva, la gent es va posar dempeus.*

conhort pàg. 25

Acció d'animar algú; l'efecte. *Donar conhort a algú.*

alentir el pas pàg. 25

Caminar a poc a poc.

pidolar pàg. 26

Demandar humilment (un favor, una gràcia, una almoïna).

confusable pàg. 27

Que pot ésser confós.

pollancre pàg. 27

ombrívol -a pàg. 28

Situat on el sol toca poc o no gens durant el dia.

curull pàg. 28

Conjunt de les teules, rajoles, etc., posades al cim d'una xemeneia per evitar que hi entri la pluja.

immergiu pàg. 28

En castellà *sumergir*.

espígol pàg. 28

embriac -aga pàg. 28

Que té les facultats pertorbades per la ingestió d'alcohol.

defora pàg. 31

Fora

plens de gom a gom pàg. 31

Molt plens.

espetegar pàg. 34

Soroll sec que fa una cosa que es trenca o esclata. Quan la sal cau al foc fa espetecs.

musti -ia pàg. 34

Pansit.

fútil pàg. 35

Sense importància, intranscendent.

braç secular pàg. 37

Conjunt dels tribunals de justícia civils o seculars, per oposició al Tribunal de la Inquisició i als altres tribunals eclesiàstics.

pujol pàg. 41

Muntanya petita

amorosir pàg. 42

Fer tornar més suau alguna cosa.

heritatge pàg. 42

Herència, patrimoni.

fíbula pàg. 44

Fermall decoratiu amb agulla i topall de retenció, fet generalment de bronze, usat en l'antiguitat per a subjectar peces de vestir.

cultisme Pàg. 44

Paraula que prové d'una llengua clàssica i que no ha sofert l'evolució.

sionisme pàg. 45

Moviment polític i religiós encaminat a l'establiment d'un estat jueu a Palestina i a la seva consolidació.

catàlisi pàg. 46

Modificació de la velocitat d'una reacció química produïda per la presència d'una substància que roman aparentment intacta.

espècimen pàg. 51

Mostra representativa d'un conjunt.

esnob pàg. 52

Persona que imita les coses noves i considera que tot el que és nou és millor.

copsar pàg. 55

Atrapar o comprendre

baladrar pàg. 57

Bosquina discontinua on domina el baladre, pròpia de les rambles mediterrànies.

làmpada pàg. 58

Font artificial construïda amb la finalitat de produir llum.

brocat -ada pàg. 58

Teixit en la fabricació del qual entren fils d'argent o d'or o d'ambdós metalls.

obsedir pàg. 58

Obsessionar.

plafó pàg. 59

Peça plana que, en un moble, en una porta, etc., tapa l'espai comprès entre els muntants o els travessers.

tortuga carei Pàg. 60

tanagra pàg. 61

a la ciutat grega de Tanagra.

Estatueta d'argila cuita com les trobades

visió iridescent pàg. 61

Visió en què es percep un anell de color o un anell lluminós al voltant d'un focus de llum.

feldspats pàg. 61

ciclamen pàg. 66

atàvic -a pàg. 66

Relatiu o pertanyent a un avantpassat.

cúria pàg. 67

A l'antiga Roma, edifici del fòrum on tenien lloc les assemblees civils, especialment les del Senat, o les assemblees religioses.

ominós -osa pàg. 67

Abominable.

pòrfir m. pàg. 67

Tipus de roca

enrojolar pàg. 69

Posar-se vermell, normalment per vergonya.

anit pàg. 71

A la nit d'avui o d'ahir.

nadiu -a pàg. 76

Que és fill de tal poble o nació. *Nadiu d'aquella ciutat.*

abatre pàg. 79

Tirar a terra amb cops, amb un esforç violent, alguna cosa que està dreta.

taujà -ana pàg. 79

Que no té malícia.

soscavar pàg. 88

Excavar per dessota (alguna cosa) deixant-la en fals.

fútil pàg. 88

Frívol.

daguerreotip pàg. 92

Fotografia obtinguda sobre una placa de coure argentat, sensibilitzada amb vapors de iode, la qual, després de la seva exposició a la llum, és revelada amb vapors de mercuri.

obsedir pàg. 93

Obsessionar.

antediluvià -ana pàg. 93

Anterior al diluvi. *Animals antediluvians.*

Material per a l'expressió oral elaborat per **Laura Serradell**, TNL del Centre de Normalització Lingüística de Badalona i Sant Adrià.

Preguntes de comprensió lectora elaborades per **Mercè Esteller**, voluntària del grup de Can Casacuberta.

Preguntes de comprensió lectora elaborades per **Montse Górriz**, voluntària del grup de lectura de Can Casacuberta 2.

**CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
DE BADALONA I SANT ADRIÀ**

Av. d'Alfons XIII, 14-16, entl. 1a.
08912 **Badalona**
Tel. 93 398 46 30
badalona@cpnl.cat

Pl. de Guillermo Vidaña i Haro, s/n
(Edifici Polidor)
08930 **Sant Adrià de Besòs**
Tel. 93 381 20 05
santadria@cpnl.cat

www.cpnl.cat/badalona

www.cpnl.cat/santadria

<http://blogs.cpnl>